

ПРО МІЖНАРОДНУ МАТЕМАТИЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ, ПРИСВЯЧЕНУ 120-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ СТЕФАНА БАНАХА

Оснoву цього випуску Математичного Вісника НТШ становлять праці міжнародної конференції, присвяченої 120-річчю з дня народження Стефана Банаха, всесвітньо відомого львівського математика, одного з творців функціонального аналізу. Конференція проходила з 17 по 21 вересня 2012 р. у Львівському університеті та Львівській Політехніці і перевершила усі попередні конференції як за кількістю учасників (понад 350 математиків, які представляли 21 країну), так і за охопленням тематики, дотичної до досліджень Стефана Банаха та його колег з львівської математичної школи: теорія банахових просторів, топологія, топологічна алгебра, алгебра, комплексний аналіз, теорія ймовірностей, теорія операторів, диференціальні рівняння і математична фізика. Вагома частина доповідей була присвячена історії математики. Зокрема, перша доповідь конференції, яку виголосили Роман Дуда, автор відомої монографії “Lwowska Szkoła Matematyczna” (Вроцлавський університет), та Ярослав Притула (Львівський університет), стосувалася особистості Стефана Банаха та Львівської математичної школи. Різним аспектам історії та філософії Львівської математичної школи були присвячені також доповіді Мирослава Горбачука (Інститут математики, Київ), Романа Муравського, автора монографії “Filozofia matematyki. Zarys dziejów” та антології “Filozofia matematyki. Antologia tekstów klasycznych” (Познанський університет), Леха Малігранди (відомого дослідника історії математики з Швеції) та Михайла Зарічного, який у своїй доповіді скористався змогою розповісти математикам різних країн про роль праць визначного українського математика Мирона Зарицького у становленні основ топології. Згаданими вище доповідями історико-філософського характеру розпочинався кожен конференційний день у актовій залі університету. Іншими доповідями, призначеними для усіх 350 учасників, були доповіді, присвячені розв’язанню актуальних математичних проблем, зокрема доповідь Анатолія Кусраєва (автора численної кількості монографій з функціонального аналізу з Владикавказу, Росія) про банахові ґратки та булевозначні моделі, Володимира Кадеця (відомого математика з Харкова, сина Михайла Йосиповича Кадеця, якому була присвячена секція банахових просторів на цій конференції) про ряди у банахових просторах, Андрія Бондаренка (молодого математика з Києва та Барселони) про розв’язок відомої проблеми про сферичні дизайни (за неї

він отримав престижну премію Наукового Товариства імені Шевченка в Америці), та Робера Коті (відомого французького математика) про розв'язок класичної проблеми Юліуша Шаудера про нерухому точку, історія якої тягнеться від часів Львівської Математичної Школи міжвоєнного періоду. Після цих двох лекцій (історико-філософського та загально-математичного характеру) робота конференції продовжувалася у двох мегасекціях, одна з яких об'єднувала секції банахових просторів, топології, топологічної алгебри та алгебри, а інша - секції комплексного аналізу, теорії ймовірностей, теорії операторів та диференціальних рівнянь. На мегасекціях було проголошено загалом двадцять 40-хвилинних доповідей провідними фахівцями з 11 країн. Після обідньої перерви, під час якої учасники конференції мали змогу ознайомитися з туристичними принадами Львова, робота продовжувалася у 8 секціях (банахові простори, топологія, топологічна алгебра, алгебра, комплексний аналіз, теорія ймовірностей, теорія операторів, диференціальні рівняння), де було проголошено сумарно 280 доповідей тривалістю 40, 25, 20 та 15 хвилин. Серед них були також доповіді з історії математики, зокрема, Ян Кубарський розповів про єгипетські дроби та їх сучасний розвиток, Ігор Гуран ознайомив слухачів з математичними досягненнями Юзефа Шраєра, учня Стефана Банаха, творця теорії топологічних груп, Тарас Банах та Ярослав Притула — про докторську дисертацію Сали Вайнльос, незаслужено забутої учениці Штейнгауса, Галина Чуйко - про початок наукової біографії Станіслава Мазура. Як відомо, запис С. Мазура у Шотландській Книзі, датований 1936 роком, обіцяє живого гусака за розв'язок проблеми апроксимації (близької до проблеми існування базису у довільному банаховому просторі). Цю проблему у 1972 році негативно розв'язав шведський математик Енфло. Процедура вручення живого гусака відбувалася у помешканні родини Желязків з Варшави. Причому приготуванням гусака займалася дружина професора Желазка, Ганя Желазко, яка була присутня на конференції і розповідала присутнім про цю історичну подію, даючи можливість молодим учасникам конференції доторкнутись до живої легенди. Про математичні аспекти проблеми апроксимації та існування базису у банахових просторах розповідала на конференції Ева Оя, лідер естонської школи з геометрії банахових просторів.

Оскільки Стефан Банах спершу працював у Львівській політехніці, а потім у Львівському університеті, частина конференційних засідань відбувалася у актовій залі Львівської Політехніки, прикрашеної розписами відомого художника Матейка. Під час перерви піж пленарними доповідями відбулася "Музична Пауза", тобто виступ камерного оркестру "Віртуози Львова", знаменитого колективу, що є однією з окрас нашого міста. Гості конференції побували на екскурсіях по історичному центру Львова та його знаменитих кнайпах, а день пізніше відвідали могилу Стефана Банаха та інших відомих львів'ян (Івана Франка, Ігора Білозіра, Володимира Івасюка, Соломії Крушельницької) на Личаківському цвинтарі. Завершила конференцію суботня автобусна екскурсія замками Львівської області (Підгірці, Золочів, Олесько).

Детальнішу інформацію про конференцію та її наукову програму можна знайти на веб-сайті (<http://www.lnu.edu.ua/faculty/mechmat/Departments/banach/index.html>).

Тарас Банах, Михайло Зарічний